

Ms. No. 113.

Viljinn.

Sestrarfélagið
í Miklabejarsökn.

I. bl. ad.

II. árgangur.

Ókrum 24 nov. 1899.

Ritað hjóri Gíslis Björnssonar

Viljinn gangi eftir
þeirri bojaröð sem
hér segir.

Gyðstagnusid þaðan að
Brekkuholti — " —

Vöðlum — " —

Hólfssstöðum — " —

Nikkaba — " —

Vitvöllum — " —

Midskipi — " —

Gólheimum — " —

Uppsstada holti — " —

Uppsstöðum og skilið
þaðan ef ekki eru fleiri
bojar sem hann þarf að
koma á. Viljinn gangi
gæðlega sérilagi þessa fyrsta hl.
Lisli Björnsson

Heiðruna lesendur.

Þykku mun nú öllum
þykja mér en máli, að
Viljinn fari að bygja
göngu sína og er það hvega
orði sannara, en allt fyrir
það gáttu þú ekki með
neinni sangri þrafist
þess, þar sem þú enn
ekki hafid sent honum
eina línu, að undan teknum
þeimur félagsmönnum sem
nú hafa sýnt þad í vertinu
að þeir er annar um það
að Viljinn geti gengid, en
ef þú segir þad og segi
þad enn, að mér kemur ekki
lík hugar að halda Viljannum
íð af eigin ramra leik

Það verður þér best
sýur þá sem gjarna
vilja sjá Viljann fram
vegis, að draga sig ekki
í hle með að rita í hann
og eg veit það sýur viss
að flestir af félagsmönnum
eru svo þenna ferir að
þeir geta það vel, ef viljan
vantar ekki.

Ritstjóri Viljans er þér
að eigin aliti, og eflausk
líka að margra annara mjög
illa valinn og ma þér
bed Viljinn og félagsmenn
sakna hins sýrverandi
ritstjóra, sem bedi hefur
vilja og mátt til að fram
fylgja starfi sínu, og skal

eg þér í nafni Viljans
þakka honum fyrir umlíðna
línann og alla þá um
hyggju og vel vild sem
hann sýndi honum
og Viljinn óskar þess
að þessi sýr verandi húsbóndi
sinn ásamt öðrum góðum
vinum sínum, vildu nú
senda sér spjör vid og vid
svo hann geti haldið áfram
ferda lagi sínu, þér hann
ber ekki það traust til
nú verandi húsbónda síns
að hann klædi sig svo vel
að hann tali ekki í þessum
ill viddis biljum sem alltaf
geysa um gamla frón.
"Viljinn" þessur þér þakksamlega

á móti öllu þeir sem að
horum er rétt, seú það
ekki mjög góðlætur garmar
sem ekki er skjól er í
Med vinsæld.

Guisti Björnson

Bref til ritstj. "Viljans"

Herra bupr. Guisti Björnson á Akurem
þar ed eg hefi heyrd að
þú seik orðinn ritstjóri Viljans
leyfi eg mér að óska þer til
lukku með ritstjórnina og eg
vildi óska þess að blaðið yrði
félagsmáttum til skemmtunar
og að þeir sem í það rita
skýðu svo þennum sínum
að ritgjörðir þeirra, yrðu ekki
orsök í neinni hata veitki milli
félags manna. Mennt geta
vand skadanir sínar í blaðinu.

ári þess að brúka sérandi eda ósandi
ord við andstodninga sína og ef blaðið
byður ekki af svoléidis vöru, er
það áreidunlegt að það verður félags
máttum til gamans og skemmtunar
og þá er tilganginn náð, en að
blaðið geti gjört neitt verulegt gagn
get eg ekki áttíð. Um margt
var ritad í Viljann í fyrra vetur
og get eg ekki séð, að ynsar uppá
stungur sem þá komu fram, hafi
hafi nein veruleg áhrif á lesendum
það var t.d. talad málid um áttavetur
að menn hefi neynda norður fyrir austur
líka var ritad um herra tilíllinn,
þérugheit, greida sálu o. fl.

Líðastíðinn skýdag fór eg til
Miklabajar kirkju, þá spurdi maður
mann "Hvar er Baldvin?" Hann
fór norður í Eyjafjörð eda
Þingeyjar sýslu" var svarið.
Alli sagðu við prestinn

"Gæli og blessaðir verid þessu
og þá voru menn einmitt
mjlega búinir að lesa það í
bláinu að þetta hvor tveggja
mætti og ekki gjarnan að leggja
nidur. Sama er með herra tilbúin
og greidda sáluna. Allir karlmenn
eru skrifadri herra og enginn
selur greidda. Þeg get þvi
ekki séð að bláid hafi hafi
nem veru ley áhrif þvorki til
ills eða gæds, meri sýnist all
sitja við sama, nema ef vera
skyldi. að sumir hefðu sann-
færslu á þvi að meðferðin á
hrossunum hafi ekki verid
í þessu það besta síðastlidnum
vetur eins og þvri, en það
var ekki bláinu okkar að
þakka, heldur voru það April
og Maí manudri síðast lidnum

sem urðu dómendur málsins og
sýndu glögglega fram á þvri
hefðu á réttara að standa og þvri
meðferðin hefðu verid óþögum
þvri oss Skagfirðingum.

En þótt bláid gjöri ^{verulegt} okker gagn
ef það aðeins gæti orðid til gamans
og skemmtunar, er vel verð að halda
þvi út og til skemmtunar gætu
það ávissanlega orðid ef menn vita
í það af högrærum anda, en
ekki af ostum tilþvringum
og það ekki hver heilbryggð skini
semi að gæta.

Að þvri sem í bláid vita aukur
andlegri þvri gætu verid
þá með þvi móti að þvri ofi sig
þvri og reyni af áleflí að fara

á skeiði optis ríðvellinum
en það þarf langan tíma til
þess að fara að slíta aldrei upp
af kostunum og því meina að
það sé óþeppilegt fyrir vinnu lördin
að alla sé að ganga á stíkanum
skála, en allir þeir sem sendi
bréf geta skrifad, geta hka skrifad
í Viljams, þeir hann er ekki
svá stóll málgafr, að hann
gjöri sig ekki ánagdan með
rjúgjörðinar þótt eitt hvar mátti
að þeim finna og í þeir trausti
sendi og honum þessar línur
og bið hann að vrida á betra
veg. Það er þeir ósk mín. að
sem flestis skrifudu í blaðri badi
Korus og Karlar og eg vona að það
verdi til skemmu tímar síns og
til var aflast í upp hafi.

Stefán Þorsteinsson

11
Work

Heiðrudu félagsmenn!

Eg þykist vita, að allir munu, að
mesta leyti, skilja tilgang félags
vors, sem sé, að gera mönnum
létt fyrir að lesa góðar og
gagnlegar bækur, með því, að
kaupa þær í félagi. En áftur
í móti þykist ég vita líka, að
sumum sé af dulid hitt annað
skilyrði, sem tilgangur félags-
ins byggist á, og sem er, að
vekja nýtt líf og fjör, með því,
að koma á fundi félagsins
og ræða skipanlega og síð-
ferðulega um þau mál,

sem við fjöllum um; með því
líka að styðja á sama hátt,
blá þá, sem við félagsmenn
gefum út og gengur okkar
á milli.

Það hið fyrra atviki snertir,
getum við ekki annað sagt
en það sé vel uppfyllt, að
eða miklu leyti sem beint má
við af jafn ungn og fámennu
félagi. Tilög hafa verið
greidd sem mest á sínum
tíma og hefur greiddlega
kræftar, líka nokkrar bundnar
og bótaskápsur fenginn.
Þar hafa verið talsvert mikið
lesnar og gengid reglulega
manna á milli. —

11
Það viðkemur aftur síðara
atviki, þá virðist að félagid
hafi vakið talsvert fjör og
líf, síðan það var stopað.

Fundir hafa verið haldnir
all-margir og talsvert rætt
á þeim. Blá hefur verið
gefid út og margir þar hafa
skodanir sínar, á ímsum,
málum, í ljósi. En beði fund-
irnir og bláid er talsvert
öfullkannid og þarf umbóta
við — sem edlilegt er. En ef
félagsmenn hafa það hugfast
að bæta og fullkanna hvort-
tveggja, eftir því sem kræftar
sérhvers leyfa, þá er það víst,
að beði fundirnir og bláid

ná með tamarum tilgangi
sinnum.

Það sem lýtur að fundunum,
verða menn fyrst og fremst
að athuga, að tilgangur
þeirra er nauðsynlegur,
gagnlegur og skemmtilegur.

Nauðsynlegur er fundirnir
sökum þess, að ein þeirra er
ekki hægt að hugsa sér lestr-
arfélagid eða með áðrum ord-
um, að það er ekki umt að
halda lestrarfélaginu við,
nema með talsvendum fund-
anhöldum — eins og hvenju
áðru félagi. Gagnlegur og
skemmtilegur er fundirnir
sökum þess, að það eru ein-

mitt þeir, sem vekja lífid og fjör-
id í félögum; kenna manni
að hlýða, hugsa og tala. Líka
geta þeir vakid gjmsan gagn-
legar hneyfingar, og svo líka,
veita þeir manni talmundu
skemmtun, með því að heyrna
ræður og tillögur hvars um-
ans.

Til þess að fundirnir ná
núi tilgangi sínum, verða
allir félagsmenn að styðja
að því, 1. að sekja vel
fundina, 2. að liggja ekki
á lídi sínu, þá kannid en si
þá og 3. að hafa það hug-
fast að fylgja fundanregl-

vinum svo vel sem mögulegt
er. Formlegast þykir, að sá,
sem vill tala, leidji fundan-
stjóra um orðid; standi síð-
an upp úr sæti sínu, meðan
hann talar og setjist svo
strax niður aftur þá næða
hans er lein. Ekki megi
aðrir tala á meðan. Þetta
kennir mönnum að hugsa
og tala skipulega og gerir
mann sjálfstæðan í skoðun-
um sínum. Og þess betri sem
reglan er á málfundum,
því letur og þyr má þeir
tilgangi sínum. — Það
þarf allir að tala, og er

best þykir viðvæningar að
tala að eins þá end á einu,
en reyna til að standa sem
eftast upp til að tala. Við
spinguma vex þeim svo einu
og þjákrur. Þetta, sem hér hefir
verið sagt, nær jafnt bæði til
karla og kvenna. Það er leid-
inlegt, þegar svo ber undin,
að menn sitja málumun
fund. eftir fund, að eins af
einu undanleggi tann. Það
er enginn sá til í lestrar-
félögum allan, sem þarf að
líkjast ein þykir það, þátt
hann leit í ljúsi skoðunar
sinnar, þá horum kunnir

ad firmast ad hanc ekki vera
per unum pad, — per hanc en
ekhent ad cetera. Ego ekki
i per, ad notum se sei meda
ekkan, sem mundi hneyoelant
a per, pa einhven sem veri
ad bygja ad tala, gæti ekki
præmad afram sem æfdu
þing skánungum og pad per
heldum, sem ekki er unum rem
verulega vedumum ad
tala meda ekkan félaga
manna. — — —

Pad sem listun ad bladi
ekkan, "Viljannum", er til
gangum þess himn samir
og fundanna, i per tilliti

ad þan i eignum ad ad
lata skadanin ekkan kuma
fram med þannum, bedi
til gægn og skemmtunum.
Pad a ad flestja skadanin
ekkan fram a leikvid mi
tumum, svo þan vendi þyrt
og fremst kumum og ríða
samvinnu i gægn lega
heilol. Og þyrt vid viljum
bladi afram og rí þan vid
erum leirir i annad ríum,
ad þa man til ad ríta
pad, þa vendum vid allir
ad viderkemma skýla
ekkan og styðja ad þan, ad
bladi nái tilgangi sínum,

sem við gefum með því, að
vita í það.

Það var ekki trútt um, að í
þessu yrðu af ~~þessum~~ ^{Blívar} mis-
skodanir í bláðinu og sumir
yrðu hálf-bredlir um, að illt
mundi af því leida. Það er
nú talvent vanalegt þegar
einhverjar nýjar breytingar
eru að brjótast fram og skod-
andamunur er á leiksvíðinu.

En ég segi þessum mig, að mér
þætti ekkert vanið í bláðid
ekkar, ef það væri einbent
uppsleikjufæðun og hver hvas-
aði öðrum og haldi ammas
verkum. Stundum geta rit-

11
leilur þarid af langt. En
menn læra það að úrdæmt
kunteislega og laflega og
ég myndi mér að við
lærum það — eins og hinir.

Það er svo hlægilegt, þegar
þessi eda himn, álitur að
bláðid munni koma einu
illu af stöð og vill helst
ekki láta vini sína koma
náðlegt því — að slíkt og
þvílíkt vanda menn að leida
hjá sér. — Mönnum ætti
að skiljast það, að bláð,
eins og hér er um að ræða,
hlytur að geta vakid bæði
gægnleg og skemmtileg áhrif.

Eg vona því þartlega og treysti
því líka, að hinn góðkunnri
og vindulegi ritstjóri „Vilj-
ans“ mín, leggi sitt besta til
að bláid verði ekkun til sömu,
en þá verðum við líka að reyn-
ast honum líðhollis og nenna
að skrifa í bláid. —

Að svo mæltu heid ég alla
hina heidruðu, lestrarsfélags-
menn í Miklabæjarsókn,
að leggja fram sinn gáða
vilja til þess að styðja og
styrkja félagid, svo það verði
ekkur til heidurs og sömu.

Eg áska svo öllum gleði-
legrar framtíðar — og heid

11
menn vel að vinna.

Sked vindinn!

Baldur Bergvinnson.

Hauströð.

Lag: Himinninn har.

1. Indeila haust!

Komandi kvöldskuggar liða-
kvikandi himinljós þrygga
indeila haust.

2. Friðsela haust!

Þitt kvöld er þögulur kreftur,
þreytri sál hvíld gefur aftur
friðsela haust!

3. Fagra hauströð!

hátíðarstund allra ára —
indeila stund minna tíra —
Fagra hauströð!

4. Rósama kvöld!
sorgbitna sviðandi hjarta,
svalar þú draumsela hjarta
rósama kvöld!

5. Draumsela kvöld!
elskenda eilífur fríður —
allt líf sem beygir þú niður!
Draumsela kvöld!

6. Eilífa kyrrð!
ó, hvað er fegra að finna
en fríð og ró kraftanna þinna?
Eilífa kyrrð!

7. Haf, sé þér, guð!
Dýrð, þér, sem heimi viðheldur!
Heill, þér, sem breytingu veldur!
Eilífi guð!

Baldv. Bergu.

11
Skipið á hafinu,
eða

maðurinn í heiminum.

Heimurinn er hafið. —

Maðurinn er skipið. —

Viljinn er mastrið. —

Frúin er stýrið. —

Síðalærdómurinn er segulnálin.

Trúarbrögðin er landabréfið.

Samviskan er skipspresturinn.

Vonin er akkerið. —

Bænin er gleði — og nauðmerkin.

Vitið er stýrimaðurinn. —

Skynsemin er skipsherrann. —

Stöðsetnin er hafnsögumaðurinn.

Skilningarvitin er skipverjinn.

Girndirnar eru seglin. —
Þringumstæðurnar eru vindarnir.
Hjartad er káetan. —
Maginn er skipsholud. —
Gleðin er góðra veðrið.
Sjóningarnar eru stormarnir.
Góðverkin er himnrétti skipsfarnir.
Gestirnir eru skadvænu vörurnar.
Hræðni og lýgi eru skerir.
Sannleikurinn er skipsleidin.
Eilífsin er höfnin.

Al-d-t-a.

Átkantadan svein ég sá
sína vegi fara;
sporr hans rekja maður má
úr mundum þræls og hvara.
B. B.

Árarns orð Viljans.
Helli og selir! herrar
minir og þeir. Nu er ég
komin á þér. Það gleður
mig, já það gleður mig
stórkostlega, að þá nú að
sjá ykkur aftur vinir
minir, sem hafið haldið
mér við lífið heilann
vetur og það ekki af
neinum óvilja, heldur þvert
á móti. Já ég man það
vel hvað þið tókud mér
med þeginsendi, eins og
ein hverjum dýrgríp og
ég veit það vel að þið
viljið öll sjá mig og hlusta

á orð min og það er mér
nóg. Eg sagði það áðurn
að eg gleddist yfir því
að sjá ykkur aftur, ykkur
Karlmenninga, sem hafid srip
af hetpanum í fyrri daga.
Það má segja um ykkur
eins og þar stendur. "Þetta
á velli og þetta í lund
og þraut góðir á rauna skundi".
Ojá þið erud þetta fyrir
og látið ekki strast af mein
ingunni og það er Karlmann
-leg, en gæid að því, að
skifni og þver höfða skapur
getur gengid of langt og
það held og hafi orðid ofaná
í fyrri vetur hjá sumum

ykkur, en eg er alls ekki
að lasta ykkur fyrir það,
því það varð mér til vaxtar
og viðgangs og morgun
þótti gaman að því
og þið syndud með því
að þið vorud ekki lausir
fyrir, heldur "þetta á velli
og þetta í lund" og þraut
góða get eg kallað ykkur
jafn fái sem þið erud
að geta haldið mér úl
heilann vetur, eg segi í
stórum stíl, og það er ekki
of lof þá sagt veri sem svo
að óvís veri hvort aðrir hefir
gjört betur, þegar allar ástæður
eru teknar með á reikninginn
Enn vinnir góðir, heldur ^{stund} þið
hafa það hugfast fram vegis

ad fordast sverar deilur, það
er engin niður lagning í því
ad vaggja fyrir öðrum og mál-
sakid segir ad sa gjörð það
sem vitid hafi meira.

Ad svo binu vil eg snúa orðum
minum ad Kvinnfólkinu, þessum
kófrandi salum. Það gleder mig
ekki minna ad fá ad sjá ykkar
sem erud hver annari segurri.

Fá ekki erud þið hjólar, enginn
getur sagt það, eða segir sem
vill vera vinur ykkar. Ykkar
hefi og líka margt ad þakka fyrir
um lídna tímam. Fá mörg þegi-
leg endurminning hreifer sér
í brjósti mínu frá þeirri tíð
þið báruð mig líka á höndum
ykkar og eg endur gell það með
því ad vera vinur ykkar og
kals mædur ad nokkra líti

Ó þið erud indalar og eldlegar
og eg furða mig ekki stórt
á því þóll karlmennum
vilji vera vinur ykkar og tala
máli ykkar, þegar eg sem
hvorki hef líf né líni og
sem ekki er nema orðin
þín verð fyrir áhrifum ykkar
nefnil skolinu, og ef þið viljið
vita hvað til þess kemur
þá skal eg segja ykkar það
það er ekkert annad en segurðin
segurðin, segurðin.

En svo eg hatti nú öllu
glensu, þá vona eg fastlega
ad þið all styrkið mig á
þessum vetri til ad fullnægja
til gangi minum, sem er sa
ad vera til skemmtunar fyrir

folkið. Já allir; bæði
Karlar og Konur, lífið vel
og lífið lengi og munid ephir
því að líli Viljann getur
ekki heim sótt ykkur, nema
því aðeins, að þið séið honum
velviljand og vikið honum
greinar skáp við og við það
er ekki nema sanngjörn
Krafa og að svo þína enda
eg amen.

Regla sem gildir
í þess skipti fyrir öll
Farir vel með Viljann
og látið hann ganga
greiddlega.

Hver sem breytur út af
þessu, má þiast við því, að sjá
hann ekki tíðar. Leyrið þið það.

Bref til Stefans Þorssonar
frá ritstjóra Viljans.

Ull og sall Stefani minn
og Kára þökk fyrir tilskrifid
og allar hukkun óskinnar með
ritstjórnina. Með veitki sammar-
lega ekki af að fá þor úr
fleiri áttum ef vel á að fara
því og innýnda mér helst að
hinn ritstjórnin fari öll í hundana
og að eg verði hópnadur af fyrir
jólín, það yður heldur gleðileg
jól eða hilt þá heldur.

Þú óskar þess í brefi þínum
að bladdi okkar geti orðið til
skemmtunar og innýnda eg mér
að það verði það svo framarlaga
sem heft verður að gefa það út
en hvort það orsakar hika veitki
í mönnum get eg ekki ábyrgð

en optis þeir sem það verkad
í fyrra, þá þatti mér ekki
óliklegt að ein hverjum valnad
í veltur, en það er hverja ord
sannara sem þú segir, að það
ekki engum að vera afvæð
að vita að þess að hafa meidandi
eða esandi orðferi við mót þar
sinn, en þetta hefur opt viljas
til og vill líklega til enn, menn
eru svo gjarnir á að hitna
og þegar svo er komid vill orðferid
stundum verda frekt.

Um nýskemi bladdins er eg þér
að mestu leiti sámdómur, en þó
alíð og að það gjöri fremur gagn
en gagn, eða að minnsta kosti
ekki það að gjöra það, en þó þér
kostis ekki að af nema þerra lítilum
þingheitin og alla villuna, má ekki
fella verð á þér fyrir það, þér

þetta þrent er orðid svo röðgráðid
á þjáðinni að það er ekki hugsendi
fyrir nokkur blád að slíta það upp
og eg efast um að það verði nokk-
um tíma upp ról, þér flestir
muna enn vera á þeirri skodun
enn sem komid er, að það megi
allt vera í frídi. Öðru máli
er að gegna með greidda sáluna
og eins meðferdina á þrossunum
og er eg viss um að tilgjinn hefur
verkad töluvert á hugi manna
í báðum þeim atvöldum, þér það
þau málefni snerta svo efna þag
manna, að menn verda að gefa þeim
gáum. Um dóm þann, sem þú
segir að Apríl og maí manudir
hafi hödd upp yfir oss Skapferðingum
~~veit~~ og fyrir meðferdina á þrossunum
veit eg ekki hvort hefur veit svo
vordur í samantvæði við þann

dom sem sömu mánuði tvádr
yfir norðurlundum og minnst
kosti her í Flóndu hlöð, mátti sjá
margt hrossid vel úllandi þótt
hin væru ádrifad til manna sem
míður vel létu út, en ekki kom
þad eingöngu til af meðferðinni
á sumum þorra, en yfir þad
heila tíðid her í Skagafid. mátti
heita gott úllid eða god af koma
með skopnum eftir þeim dóm
sem fyrirferðis mánuði þengja
þjá almenningsi og sem hlöðad
þannig. Þetta er sú lang bolvad-
asta vor vedratta sem elstu menn
sem nú lifa muna eftir,
og þad alit er að hafi verið
í alla stadi sannur og réttur
dómur og þess vegna geta þessir
marg nefnu mánuði, ekki hœdd
uppi neina réttan dóm yfir oss.

180